

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Materiam successionis Testamentariæ, & Legitimæ,
nec non Parochorum, Regularium, & Patronorum jura,
aliaque ad rem Liturgicam spectantia ...**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1740

§. III. De Obligationibus Parochianorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63798](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63798)

debet, nisi aliud consuetudine sit receptum, adeoque id fiat ex tacita Episcopi commissione. Si poena sit *late Sententie*, & delictum publicum ac notorium, potest, imo tenetur Parochus talem à sacris prohibere, si non foret tolerandus, sed vitandus v.g. propter percussione Clerici.

19 De reliquo potestas, & jurisdictio Parochi in foro poenitentiali non adeo loco, aut territorio Parochi alligata

est, quin etiam extra Parochiam *valide* saltem, imo cum causa etiam *licite* Parochianorum suorum Confessiones excipere, aliaque Sacramenta administrare possit, intellige *privatim*, non *publice*, sine Licentia Parochi loci, quia nec Episcopus in aliena Dioecesi jurisdictionem suam exercere valet. *cap. 7. de Offic. jud. Ord. in 6. Zerol. in praxi Episcop. V. Parochus.*

§. III.

De Obligationibus Parochianorum.

SUMMARI A.

20. Parochianorum nomine qui veniant? 21. Quæ illorum obligatio? 22. An diebus Festis extra Parochiam audiendo Missam satisfaciant precepto? 23. Affirmatur. 24. Nisi ex contemptu id fieret, & quidem a potiori parte communitatis. 25. Marchantiū crisis castigatur.

20 **A**Ntequam de Obligationibus Parochianorum breviter dicamus, prius nōsse oportet, quinam nomine Parochianorum veniant: dicuntur ergo Parochiani omnes illi, qui intra limites Parochiæ ab Episcopo designatos stabiliter habitant, & domicilium figunt, sive Laici sint, sive Clerici, imo etiam beneficiati, qui, residentia in loco sui beneficii temere neglecta, alibi stabiliter habitant, nam & injustum domicilium Parochianum facit, ut docet Cardin. Tuscus *lit. P. Concl. 99. num. 2.* Quodsi aliquis in duabus Parochiis se ita instruxerit, ut non minus in una, quam in altera se collocasse videatur, velut si nobilis in uno castro per æstatem, in altero per hyemem vel promiscue hic, modo ibi habitet, non vero animi causa, vel pro-

pter ruralia exercenda ad villam in aliena Parochia sitam excurrat *cap. 3. de Sepult. in 6.* in utroque loco incola, & Parochianus erit, etsi talis nulli perpetuo manere, & consequenter nec domicilium fixisse censeatur, sufficit tamen ad domicilium constituendum in uno loco, ut inde non recedat, nisi intentione redeundi *arg. l. 7. C. de incol. & l. 6. §. 2. ff. ad Municip.*

Parochianorum, & Parochorum 21 obligationes sunt reciprocae, veluti ergo Parochus incumbit administrare Sacramenta, Missam pro populo suo dicere, eumque Verbi Divini pabulo pascere; ita mutua obligatione tenentur Parochiani Sacramenta à suo Parocho recipere, Verbum Divinum in Ecclesia sua Parochiali audire, ibidemque Di-

Divinis, maxime SS. Missæ Sacrificio diebus Dominicis, & Festivis interesse. Nam, sicut testimonio Christi Joān. 10. boni Pastoris est, oves proprias noscere, easque ad salubria pascua educere, ita eodem testificante, ovium est vocem pastoris audire, & vocantem sequi. Van-Espen J. E. V. part. 1. tit. 3. cap. 10. num. 1.

22 Illud tamen non extra dubium est, an Parochiani singulis Dominicis & Festivis diebus teneantur Missam cum Concione in sua tantum Parochia audire, ita ut alibi audiendo non satisficiant præcepto? Difficultatem facit Extrav. 2. de Treuga & Pace inter commun. ubi Religiosis mendicantibus sub excommunicatione prohibetur, ne prædicent, *populos Parochianos non teneri audire Missam in eorum Parochiis diebus Festivis & Dominicis, cum jure sit cautum, illis diebus Parochianos teneri audire Missam in eorum Parochiali Ecclesia, nisi forsan ex honesta causa ab ipsa Ecclesia se absentarent.* Item cap. 2. h. t. ubi jubentur Parochi alienos Parochianos, qui contempto proprio Parocho suo volunt audire Missam, ab Ecclesiis suis abjicere. Unde pronum est inferre, Parochianos simpliciter teneri audire Missam in propria Ecclesia Parochiali, & ita sentiunt Van-Espen cit. cap. 10. per tot. Marchantius in candelabro Mystico tract. 4. cap. 7. & in Resolut. Moral. cap. 8. qui impotenti quodam animi affectu abreptus in Regulares plus æquo durius invehitur, eos philacteria dilatare, & privilegiorum suorum simbrias magnificare inflata verborum acrimonia erepat.

Nihilominus contrarium defendunt Layman lib. 4. tract. 7. cap. 3. n. 2. Azor tom. 1. lib. 7. cap. 3. Q. 7. & lib. 12. cap. 2. Q. 1. Suarez de Relig. t. m. 1. lib. 2. cap. 26. num. 5. Guttierrez lib. 1. Can. Quest. cap. 30. n. 7. 33. & seq. Zerola in praxi Episc. part. 2. V. Parochia & part. 1. V. Missa §. 6. Etenim Concil. Trident. Sess. 24. de Reformat. cap. 4. Parochianos moneri tantum vult suæ obligationis, ut Parochiæ suæ intersint, *ubi commode id fieri potest*, quod utique absolutam obligationem non inducit. Imo Barbosa ad d. locum Trident. num. 12. & ad Sess. 22. de Sacrif. Miss. cap. 8. à Cardinalibus declaratum refert, quod nequidem sub censuris aliisque pœnis cogere possit Episcopus populum ad audicndam Missam in Parochia. Idem part. 1. de Offic. Paroch. cap. 11. n. 15. refert, declarationem Leonis X. qua expresse declaratur, omnes fideles, qui apud Religiosos mendicantes (idem est de aliis Ecclesiis) Missas sine contemptu Parochiæ propriæ audiunt, præcepto Ecclesiæ satisfacere, nec ullam peccati labem incurrere. Quod ipsum Barbosa repetit de potest. Episc. part. 1. allegat. 24. num. 18. & ad Extravag. 2. de Treug. & Pac. n. 4. Ad datur etiam Decretum Clementis VIII. de Anno 1592. die 22. Decembr. quod incipit: *presenti nostro Decreto sancimus &c.*

Illud cum Azorio d. cap. 6. Q. 6. 24 ultro admittimus, quod si non tam unus aut alter ex Parochianis, sed ferme omnes, aut major pars eorum Parochiam defereret, aut contemneret, Episcopis liceat simplici mandato sine

Constitutione edita, & absque irrogatione pœnarum id prohibere, tanquam cedens in injuriam, & contemptum proprii Parochi. Si enim Jure D. ino, ut probe advertit Gonzalez ad *cap. 2. h. t. num. 11.* ex Concil. Trid. *Sess. 24. de Reform. cap. 13.* pastores tenentur diligenter cognoscere vultum pecoris sui, suosque greges considerare, quomodo cognoscent, quos nunquam in Ecclesia sua vident: & si animalia ad nos non spectare dicuntur, quæ animum revertendi non habent, vel revertendi consuetudinem deseruerunt *§. pavonum 15. Inst. de R. D.* quomodo certi pastoris oves dicuntur, quæ vocem ejus nunquam audiunt, caulam nesciunt, & pastorem non noverunt. Et de hoc casu intelligendum est *cap. 2. h. t.* nempe si contemptus propriæ Parochiæ interveniat, non vero, si quis propter majorem commoditatem suam (uti præsertim in Civitatibus & oppidis, non vero pagis contingit, de quibus major ratio dubitandi esse posset) aut quia id videt passim ab aliis fieri ac tolerari, alias Ecclesias frequentet. Unde & illud prorsus improbabile videtur, quod docuit Zypæus in *Analyf. Jur. Pontif. h. t. num. 2.* contemptum ex hoc ipso præsumi, quando aliquis sine causa probabili frequentare Paro-

chiam negligit: omnes enim communitates reclamarent, & passim contraria consuetudo vigens, tanquam optima juris positivi interpret, aliud suadet, ita, ut contraria Decreta à Marchantio allata vel de contemptu intelligenda, vel non recepta, aut contrario usu abrogata merito conferi debeant.

Regularibus subinde non habet²⁵ Marchantius, quod succenseat, quod illi Privilegiis suis tenaciter inhæreant, siquidem illis etiam volentes renuntiare nequeunt *cap. 5. de arbitr.* Nec prodigalitatis quisquam arguat SS. Pontifices, quod ejusmodi favores Regularibus liberaliter indulserint, cum notorium sit, quod horum opera in varias mundi plagas, doctrina Christi translata sit (quod nec Germania ignorat) & eorum subsidio etiam hodie ut plurimum conservetur. Audiat Sixtus IV. in *cit. Extrav. 2. de Treug. & Pace inter commun. cum in veritate* (inquit) *fides nostra sit illuminata, & Ecclesia exaltata per eosdem* (scilicet Religiosos mendicantes, de quibus ibi sermo) *& præsertim per Ordines Predicatorum, & Minorum, ut jurantur.* De obligatione Parochianorum quoad Decimas, primitias &c. in *tit. seq.* dicetur.

